

แปลงข้อมูลเป็นภาษาไทย
โดย สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย

การบันทึกข้อมูล นกชายเลนปากช้อน เพื่อการอนุรักษ์

นกชายเลนปากช้อน (*Spoon-billed Sandpiper*) เป็นนกอพยพที่หายากที่สุด ชนิดหนึ่ง ประชากรโลกของนกชนิดนี้มีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว จนอาจสูญพันธุ์ ในอนาคตอันใกล้ เรายังต้องเรียนรู้อีกมากเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในฤดูผสมพันธุ์ เส้นทางการอพยพ ตลอดจนถิ่นอาศัยช่วงฤดูหนาวของนกชนิดนี้ ทุกรายงานการ พบนกชายเลนปากช้อนที่ส่งเข้ามา จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการอนุรักษ์

รายงานของคุณจะมีส่วนช่วยในการเพิ่มพูนองค์ความรู้ให้กับฐานข้อมูลนานาชาติ เพื่อช่วยในการกำหนดแผนอนรักษาระบบน้ำที่เหมาะสมทั้งในแง่สถานที่และช่วงเวลาของปี

เอกสารนี้ได้รวบรวมข้อมูลการผลัดชนและชุดชนของเกษตรยเลนปากช้อนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ในการรายงานมากยิ่งขึ้น

เราสามารถพูด นกช้ายเล่นปากช้อน
ได้ที่ไหนบ้าง?

กษัตริย์เล่นปากช้อนเป็นนกอพยพทางไกล
ที่ทำรังวางไข่ในเขตหน้าของรัสเซีย และอพยพ-
ไปอาศัยอยู่ตามชายฝั่งของເອເຊີ້ຕະວັນອອກເຈິ້ງໃຫ້
ໃນช่วงฤดูหนาว รายละเอียดที่ระบุในตารางด้านล่าง
แสดงถึงປະເທດທີ່ສາມາດຄົບນັກຍາລັນປາກชອນ
ໃນແຕ່ລະຫວ່າງເວລາຂອງປີ ຜຶ້ຍັງພັດຂ້ອມນູລືກມາກ
ເຈົ້າຈຳເປັນຕົວງັງກົມກົງຍາລັນປາກชອນນັກຫຸ້ນ
ເພື່ອທີ່ສາມາດຮ່າຍພວກມັນຈາກການສູງພັນຈີ

ข้อควรสังเกต ในการจำแนกอายุและชุดชน นกชายเลนปากช้อน

ចុះឈ្មោះនាមីតិ៍ទិ៍សារពីការបង្កើតរឹងរាល់ជាប្រព័ន្ធឌីជីថល

ສາມາດນຸ່ຽກເບັນດີ
ລະຮຽມນາເພີ້ນປະເທດ

ຊຸດຂົນແບບຕ່າງໆຂອງ ນິກຫາຍເລັນປາກຂ້ອນ
ກາງຈຳແນກຊຸດຂົນທັງ 4 ແບບຂອງນິກຫາຍເລັນປາກຂ້ອນນີ້ໄໝຢາກ ແມ່ນແຕ່ກວາພ່າຍທີ່ມີ-
ຄວາມລະເລືດຕໍ່ຕໍ່ສາມາດໃຊ້ຈຳແນກຊຸດຂົນ ຂຶ່ງປ່ງບອກຄື່ງວ່າຍຂອງນິກໄດ້

ຊຸດຂົນວ່າຍເຕີກ (Juvenile plumage)

ໜັນສື່ເຂັ້ມ ຄວາມຈາງຂອງສື່ນີ້ໄລ່ຮະດັບໄປຈຸນ-
ຄື່ງຈາກທີ່ສຸດທີ່ໂຄນເສັ້ນຂນ ຂອບໜັນສື່ນໍາຕາລ-
ອ່ອນ

© Han-up Park, Korea

ຊຸດຂົນຄຸດໜາວ (Winter plumage)

ໜັນສື່ນໍາຕາລອມເທາ ມີຂີ້ດສື່ເຂັ້ມທີ່ແກນເສັ້ນຂນ

© Chenlin, China

ວ່າຍຮຸນ ຊຸດຂົນຄຸດຮ້ອນປີແຮກ

(First summer plumage)

ໜັນສ່ວນໃຫຍ່ສື່ນໍາຕາລອມເທາ ມີສື່ເຂັ້ມບໍລິເວນ
ແກນຂນ ຂອບເສັ້ນຂນສື່ຂວາວທີ່ເທົ່າວ່າ
ໜັນບາງເສັ້ນມີສື່ນໍາຕາລແດງ

© Da Yu, China

ຕໍ່ວ່າເຕີມວ່າຍ ຊຸດຂົນຄຸດຜສມພັນຈຸ

(Adult breeding plumage)

ໜັນສື່ນໍາຕາລເຂັ້ມທີ່ຕໍ່ ລ້ອມຕໍ່ວ່າຍສື່ນໍາຕາລ-
ແດງ ຂອບເສັ້ນຂນສື່ຂວາວທີ່ເທົ່າວ່າ
ເນື່ອເວລາກ່າວັນໄປ ພັນຈຸສື່ນໍາຕາລແດງຈະເຮີມ-
ຈາງຈຳ ກລາຍເປັນສື່ສັນທິ່ງສື່ເກີດ

© MJ McGill/ WWT

ຊຸດຂົນແບບຕ່າງໆຂອງ ນິກຫາຍເລັນປາກຂ້ອນ ໃນສ່ວນປີແຮກຂອງຊີວິດ

ວ່າຍເຕີກເປີ່ງອອກຈາກຮັງ ຈຳແນກໄດ້ຈາກໜັນສື່ນໍາຕາລ-
ທີ່ບໍລິເວນຫລັງແລະກະຮ່າມ່ອມ ຂນແຕ່ລະເສັ້ນສື່ເຂັ້ມ ມີຂອບ-
ຂນສື່ນໍາຕາລອ່ອນ ຫໍາໃຫ້ອ່ານເປັນລາຍເກີດບນຫລັງ
ໄນ້ມີຂົນສື່ແດງທີ່ພັບໃນຕ້າເຕີມວ່າຍ

© Nigel Jarrett/WWT

ວ່າຍເຕີກໃນເດືອນກັນຍາຍີນ ຍັງຄົມມີສື່ສັນຄລ້າຍັກທີ່
ເພີ້ນອອກຈາກຮັງ ແຕ່ຈາງກ່າວມາ ລາຍເກີດບນຫລັງໄຟ່ຂັ້ນ-
ເຈນເກົ່າເຖິ່ງກວກກວາມ

© Han-up Park, Korea

ວ່າຍຮຸນໃນຄຸດໜາວປີແຮກ ພັດຂົນເກີບຫຼັກທີ່ດ້ວຍຈົນ-
ແແກໄດ້ຢ່າງຈາກຕ້າງເຕີມວ່າຍ ອ່າງໄວ້ກໍຕາມ ໃນເດືອນຕຸລາຄົມ
ຂນຄລຸມປົກຂັນກລາງແລະຂັນໃນ (median and lesser
coverts) ບາງເສັ້ນຍັງຈະເໜີມອນກ້າຍເຕີກ ແຕ່ຈະຈາງລົງ-
ແລະສັງເກດໄດ້ຢາກໃນຂ່າງກລາງຄຸດໜາວ
ນິກສ່ວນໃຫຍ່ຍັງຄົມມີແບບສື່ນໍາຕາລເຂັ້ມທີ່ໂຄນປາກ

© Shin-hwan Kim, Korea

ວ່າຍຮຸນໃນຄຸດຮ້ອນປີແຮກ ມີລາຍຈຸປະປາຍທີ່ອກ
ຂນບນຫລັງແລະປົກທີ່ພັດແລ້ວຈະມີສື່ເຂັ້ມ ແຕ່ມີເພີ້ນໄມ້ກໍ-
ເສັ້ນທີ່ຈະມີສື່ນໍາຕາລແດງທີ່ພັບໃນຕ້າເຕີມວ່າຍ

© Da Yu, China

ชุดชนตัวเต็มวัยของ นกชายเล่นปากช้อน

นกชายเล่นปากช้อนตัวเต็มวัยมีชุดชนหลัก 2 แบบ โดยมันจะผลัดขนในช่วงฤดูใบไม้ผลิ-และฤดูใบไม้ร่วง ระยะการผลัดขนไปสู่ชุดชนถัดไปสมพันธุ์สามารถแบ่งออกเป็น 7 ช่วง ดังนี้

1. ชุดชนถูกหน้าว;
2. เริ่มผลัดขนเป็นชุดชนถูกผสมพันธุ์;
3. ชุดชนถูกผสมพันธุ์ 25%;
4. ชุดชนถูกผสมพันธุ์ 50%;
5. ชุดชนถูกผสมพันธุ์ 75%;
6. ยังคงเหลือขนถูกหน้าอยู่บ้าง;
7. ชุดชนถูกร้อน หรือชุดชนถูกผสมพันธุ์โดยสมบูรณ์

อย่างไรก็ตาม สีขันในช่วงฤดูผสมพันธุ์จะจางลงอย่างรวดเร็ว นกในเดือนพฤษภาคมจะมีสีเข้มสุดกว่านกในเดือนสิงหาคมมาก แม้ว่านกจะไม่ได้ผลัดขนใหม่ระหว่างนั้นเลยก็ตาม

ตัวเต็มวัย ชุดชนถูกหน้า มีหลังสีน้ำตาลอ่อนเทา-เรียบๆ ตัดกับอกสีขาว หัวมีสีขาวมากกว่ากางชายเลนชนิดอื่น- (ยกเว้นกอสันต์โนร์) นกในรูปข้ายอยู่ในชุดชนแบบที่ 1

ชุดชนถูกผสมพันธุ์ 25% เดือนเมษายนเป็นช่วงที่- นกกำลังผลัดขนบางส่วน สีขันบนปีกและหลังมีลายเลอะไม่- เป็นระเบียบ นกในรูปข้ายอยู่ในชุดชนแบบที่ 3

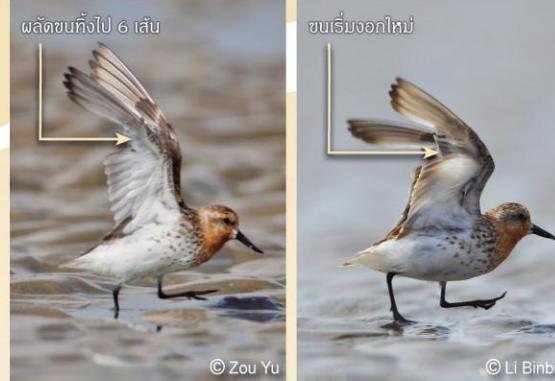

ชุดชนถูกผสมพันธุ์ 75% ปีกและหลังผ่านการผลัด- ขนสมบูรณ์แล้ว แต่บริเวณหัวและอกกำลังอยู่ในช่วงผลัดขน- สีลันย์ไม่เข้มสุดเท่าชุดชนถูกผสมพันธุ์
นกในรูปข้ายอยู่ในชุดชนแบบที่ 5

ตัวเต็มวัย ชุดชนถูกร้อน จำแนกได้จากระหว่างหัวและคอ- สีน้ำตาลอ่อน อกมีลายจุดลีด้า ขบวนปีกและหลังสีน้ำตาลเข้ม- ล้อมรอบด้วยขอบสีน้ำตาลอ่อน ซึ่งจะชัดลงเมื่อระยะเวลาผ่านไป
นกในรูปข้ายอยู่ในชุดชนแบบที่ 7

เรียนรู้จากการผลัดขนและชุดชน ของ นกชายเล่นปากช้อน

การผลัดขนปีกและหาง

หลังฤดูผสมพันธุ์ นกชายเล่นปากช้อนจะผลัดขน- ในเดือนสิงหาคม กันยายน และตุลาคม บนปลายปีกทั้ง 10 เส้นนับว่ามีความสำคัญที่สุด และถูกผลัดโดยเริ่มจากเส้นในสุดมหายังเส้นนอก กองกว่ารุ่นในฤดูร้อนปีแรกที่ไม่อพยพกลับไปยัง- แหล่งที่รักษาไว้ให้เริ่มผลัดขนในเดือนกรกฎาคม ตามด้วยตัวเต็มวัยที่ลีด้าพันธุ์ไม่สำเร็จ นกที่ประสบ- ความลำเร็วในการเลี้ยงลูกจะเริ่มผลัดขนข้าที่สุด การผลัดขนนั้นใช้พลังงานมาก และทำให้ประสาท- ริภาพในการบินลดลง ระหว่างนั้นก็จะต้องอาศัย- แหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์และจุดพักที่ปลอดภัย การบันทึกภาพนกขณะทางปีกจะช่วยให้มีข้อมูล- การผลัดขนของนกตัวนั้น ๆ ทำให้ทราบถึงแหล่ง- อาศัยในช่วงที่มันกำลังผลัดขน

ภาพถ่ายชุดนี้แสดงถึงวงจรการผลัดขน- ของนกชายเล่นปากช้อนเมื่อมันอพยพ- ไปยังจุดแห่งพักที่ปลอดภัย บนปลายปีก ด้านใน 4-6 เส้นจะถูกผลัดทั้ง (ชัย) ไม่กี่วันต่อมา ขนจะเริ่มออกใหม่ (กลา) ในขณะเดียวกัน มันจะผลัดขนเส้นตัดไป บนเส้นนอกสุดจะถูกผลัดเมื่อเส้นอ่อน ๆ- งอกหมัดแล้ว (ขา) บนตามลำตัวก็มี- การผลัดในช่วงเวลาเดียวกัน แต่จะเริ่ม- สังเกตได เมื่อปลายปีกดำเนินอย่าง- ยาวเกินครึ่งของความยาวปกติแล้ว ตามลำตัวจะถูกผลัดจากชุดชนถูก- ร้อนเป็นชุดชนถูกหน้าอย่างรวดเร็ว การผลัดขนลำตัวนี้จะสืบสอดลงเมื่อข- ปลายปีกเส้นนอกสุดออกใหม่ BCST

การส่งรายงาน นกชายเลน ปากช้อน ที่ถูกติดเครื่องหมาย

นกชายเลนปากช้อนบางตัวถูกติดเครื่องหมายที่ขาเพื่อศึกษาได้แก่ ลงสีซึ่งมีตัวอักษรภาษาอังกฤษ 2 ตัว เพื่อใช้จำแนก-นกแต่ละตัว นอกเหนือนี้ นกที่ถูกติดห่วงขาสีก่อน พ.ศ.2550 บางตัวยังคงมีชิ้ตอยู่ นกเหล่านี้ถูกติดลงสีซึ่งไม่มีตัวอักษรใดๆ รายงานการพบเห็นนกที่ถูกติดเครื่องหมายนั้นว่ามีความสำคัญมากถ้าหากต่อการอนุรักษ์นกชนิดนี้ อย่างไรก็ตาม การส่งรายงานนก-ที่ไม่ได้ถูกติดลงสีก็มีความสำคัญมากเช่นกัน

© Christoph Zöckler / ArcCona

นกชายเลนปากช้อนในธรุปด้านบน ควรถูกรายงานดังนี้
เห็นอ่าเข้าข่ายมีห่วงโลหะเห็นสีเขียวอ่อน ได้อ่ามีห่วงสีเหลือง
เห็นอ่าขาวว่างเปล่า ได้อ่ามีห่วงสีเหลือง

(Above the 'knee' left leg metal above a lime flag, below a yellow colour ring.
Above the 'knee' right leg nothing, below yellow colour ring.)

ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง: <http://www.eaflyway.net/coordination-of-marking.php>

© Zhang Lin

ภาพด้านบนมีนกชายเลนปากช้อนทั้งหมด 3 ตัว ตัวอย่างการรายงานข้อมูลที่ครบถ้วนคือ
วันที่ 28 สิงหาคม 2555 สถานที่: Rudong ประเทศจีน พิกัด GPS: ไม่มีข้อมูล ผู้รายงาน: Zhang Lin
นก 3 ตัวยืนในน้ำตื้น

นกหมายเลข 1 อยู่ในชุดชนไกลเดียชุดชนฤทธิ์นาวา (ชุดชนที่ 2) มองไม่เห็นชา
นกหมายเลข 2 อยู่ในชุดชนฤทธิ์กือบสมบูรณ์ (ชุดชนที่ 6) ด้านบนเข้มองเห็นชัดเจน
ไม่มีเครื่องหมาย ด้านล่างเข้มองเห็นเพียงบางส่วน ไม่พบเครื่องหมาย แต่ไม่แน่ใจว่ามีหรือไม่
นกหมายเลข 3 อยู่ในชุดชนฤทธิ์สมพันธ์ 75% (ชุดชนที่ 5) มองไม่เห็นชา
ไม่พบทั้ง 3 ตัวขณะบิน

รายละเอียดที่ควรบันทึกเมื่อพบ นกชายเลนปากช้อน

หากสามารถบันทึกภาพไว้ได้ จะช่วยในการจำแนกอายุและชุดชนได้อย่างแม่นยำมากขึ้น
อย่างไรก็ตาม ไม่ควรรบกวนนกเพื่อที่จะบันทึกภาพ

รายละเอียดที่สำคัญ

- ◆ วันที่ เวลา สถานที่ พิกัด GPS (หากเป็น-ไปได้) และชื่อผู้พบ
- ◆ คุณที่นักขัดเจนนั้นแนะนำว่าเป็นชุดชนใด-เครื่องหมายหรือไม่?

◆ หากพบนกติดเครื่องหมาย บันทึกสีของธง
ตัวอักษรบนธงสี ตำแหน่งและสีของห่วงขา-
ทุกอันโดยละเอียด ในกรณีที่ไม่แน่ใจว่ามี-
เครื่องหมาย ให้ระบุไปด้วย
(ดูตัวอย่างในหน้าที่แล้ว)

◆ ชุดชนของนกที่พบ (ดูรายละเอียดที่หน้า 5)
หากนกกำลังอยู่ในช่วงผลัดขน บันทึกราย-
ละเอียดให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

◆ หากพบในช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม และ-
มีโอกาสเห็นขณะทางปีก จงอธิบายลักษณะ-
ขนปลายปีกที่เห็น (จำนวนและตำแหน่งเส้น-
ที่ผลัดทึบ เส้นที่กำลังอก ฯลฯ)

รายละเอียดเพิ่มเติม

- ◆ ชนิดนกชายเลนอื่นๆ ในพื้นที่เดียวกัน และ-
คุณแนใจหรือไม่ว่าพบนกชายเลนปากช้อน-
ทุกตัวในพื้นที่แล้ว
- ◆ พบภัยคุกคามต่อนกชายเลนในพื้นที่หรือไม่?

โปรดส่งรายงานนกชายเลนปากช้อนมาที่
สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย

Bird Conservation Society of Thailand (BCST)

bcst@bcst.or.th www.bcst.or.th/forum

www.facebook.com/bcst.or.th

และดำเนินการนกชายเลนปากช้อน

Spoon-billed Sandpiper Task Force

sbsrecords@eaflyway.net

© Pavel Tormkovich

